

15. veebruar 2010 Reedel, 19.vebruaril kell 12.00 avame Pärnus Uue Kunsti Muuseumis näituse "TARTU RAHU 90"

90 aastat tagasi, 2. veebruaril 1920, oli ajalehtedes lugeda: "Rahuleping pühapäeva öösel vastu esmaspäeva kell 12.47 min. alla kirjutatud. Venemaa tunnistab Eesti iseseisvust. Sõjakulud ja sõjakahjud jäävad tasumata. Vene kroonu varandus jääb Eestile. Venemaa annab Eestile 15 miljonit rubla kullas. Eestimaal ei vastata Venemaa võlgade eest. Venemaa annab Eestimaalt ära viidud ja evakueeritud varandused tagasi. Kaubalepingute tegemisel saab Eesti Moskva raudtee kontsessiooni ja kontsessiooniõiguse 1 miljoni dessatini metsaala peale seitsmes Vene kubermangus."

Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa rahuleping on suure ajaloolise ja aegumatu riigiõigusliku tähtsusega dokument. Tartu rahu kujunes Eesti riigi alusmüüriks. Eesti muutus rahvusvahelise õiguse subjektiks, seda kinnitasid peagi teiste riikide ametlikud tunnustused ning Eesti vastuvõtmine Rahvasteliidu liikmeks. Leping sedastab peale sõjaseisukorra lõpetamise ja Eesti riigi tunnustamise artikleid, mis käsitlevad piiri-, julgeoleku-, majandus-, sotsiaalseid ja liikluspoliitika küsimusi. Tartu rahu on üldpoliitilise ja Eesti Vabariigi järjepidevust määrava riigiõigusliku aktina endiselt jõus.

Tartu rahu sõlmimise 90. aastapäeva tähistamiseks koostati Riigiarhiivis näitus, mis dokumentide ja fotode vahendusel annab ülevaate nii rahulepingu sõlmimisest kui selle sätete ellurakendamisest. Näituse koostasid Eeri Kessel ja Tiit Noormets ning kujundas Tiiu Laur.

Näitus jääb Pärnu Uue Kunsti Muuseumis avatuks kuni 5.märtsini, näha saab ekspositsiooni iga päev 9-20.00.